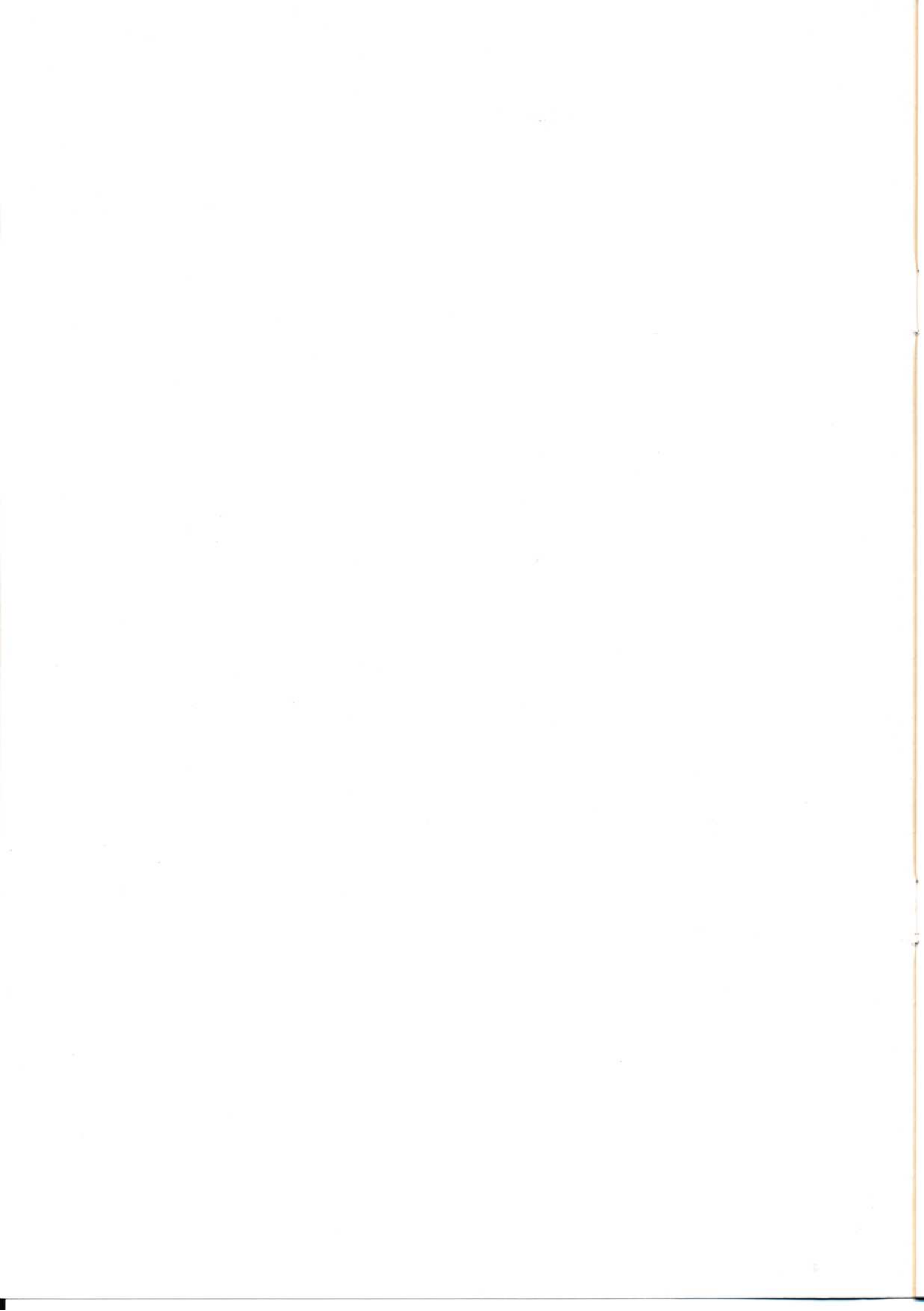

KARJALAN JÄÄKÄRI

POHJOIS-KARJALAN
MUSEO

Osallistumisesta

KARJALAN JÄÄKÄRI 5

Karjalan Jääkäripataljoonan, Jääkäripataljoonan Killan ja Karjalan Jääkäripataljoonan Reservioliupseerikoulun oppilaskunnan lehti

Ilmestyy vuoden 1969 alusta lähtien 4 kertaa vuodessa

lirtonumeron hinta 3 mk.

”

Vastaava toimittaja:
V. Keskitalo

Talous/Ilmoitukset:

T. Tenhonen
os. Lehmo

Postisiirtotili Ku 7510

Karjalan Jääkäripataljoonan
Kilta, Lehmo

Painettu: Pohjois-Karjalan
Kirjapaino Oy
Joensuu — 1969

Osallistuminen on päivän iskusana.

Jos haluaa käydä nykyaikaisesta, valistuneesta kansalaisesta, on osallistuttava. Teatteri osallistuu, televisio osallistuu, lehdistö osallistuu. Kaikki osallistuvat. Kaikki yritetään »aktivoida osallistumaan», kuten — valitettavasti ainakin allekirjoittaneen korvassa kummalta kuulostava — termi kuuluu.

Asiaa ei kuitenkaan tarvitse kovin pitkälti mietiskellä, kun havaitsee, että tässä yleisesti ottaen puhutaan teonsanasta, joka on puhumattakin selvää jokapäiväistä käytäntöä. Jokainen meistä osallistuu, tässä ja nyt ja joka hetki.

Katsomalla näytelmää, televisiota, lukemalla lehteä me osallistumme. Jutteleamalla vaikkapa vain kahden kesken jonkun kanssa armeijamme tämänhetkisestä tilasta me osallistumme maanpuolustuskeskusteluun. Kun keskustellemme, me osallistumme.

Eri asia on sitten, ettei tavallisen vähäpätöiseksi itsensä arvioivan kansalaisen forumi ole maailmoja järjestyttävä, ja ettei hänen mielipiteensä kenties saa aikaan uutta. Mutta jotain sekin vaikuttaa, ainakin sisäänpäin, meihin itseemme. Kasvamme niin sanoakseni mielipiteemme myö-

tä. Sekin on sentään jotain; ei ole tarvis tehdä itseään naurunalaiseksi kantelemalla tekstattuja lappuja torilla ja turuilla.

Iskusanaaksi tarkoitetulla osallistumisella tarkoitetaankin siis jotain aivan erikoisesti määrättyä osallistumista.

Aivan äskettäin keskustelin erään vanhan veteraanin kanssa.

— Mitä se on se kiltatoiminta. Jokaisella joukko-osastolla ja aselajilla tuntuu olevan oma kiltansa. Mitä se on.

Selitin sen kun taisin.

— Ei sitä ole tehtävä niin. Minun mielestäni pitäisi tehdä näin.

Ja sitten tuli pitkä selostus aivan valmiita kiltatoiminnan muotoja. Kysyin kiinnostuneena, saako hänen mielipiteensä myös julkaista.

— Julkaista. Ei missään nimessä. Johan nyt.

Kun erosimme, hän kuitenkin lupasi ajatella asiaa. Toivottavasti hän sen tekee, ja tulee mukaan vaikkapa Karjalan Jääkäripataljoonan Kiltaan.

Hänkin osallistui kiltatyöhön, hänellä oli mielipiteitä.

Hänet on nyt vain voitava aktivoida.

V. Keskitalo

Majuri A. Taskinen:

7. D:n-KarJP:n perinnejoukko-osaston JR 9:n mukana Sortavalan alueen taisteluissa v. 1941

Jatkosodan alussa käytiin kiivaiden taistelujen sarja rajalta Sortavalan alueelle. Tappiot olivat molemmin puolin erittäin suuret. Jotta saataisiin objektiivinen kuva siitä, mitkä olivat taistelun kulkuun ratkaisevasti vaikuttaneet tekijät, on kysymystä tarkasteltava molemmilta puolin valetettuna.

I Alkuasetelma sodan sytyessä.

10. 6. 1941 hälytettiin jo Kontiolahdella oleva rauhanajan prikaati (9. Pr.). Se perusti henkilöstöllään JR 9:n, jonka III P muodostettiin Kaltimossa reserviläisistä. JR 9 vahvennuttuna 9. Pr:n tykistöstä muodostetulla I/KTR 2:lla siirtyi sen jälkeen suojajoukkoryhmittinä ollen Ilomantsiin ja Tuupovaaraan suojaamaan 7. D:n päävoimien perustamista ja keskittämistä.

Divisioonan päävoimien tultua keskitetyksi perustamispaikoiltaan alueelle Joensuu—Kontiolahti, se siirrettiin 7. D:n tehtävän tultua muutetuksi 30. 6. mennessä Tohmajärven alueelle. Täällä divisioona ryhtyi valmistelemaan tehtävänsä hyökätä armeijakunnan painopistesuunnassa Tohmajärvi—Pälkjärvi—Pirttipohja ja lyödä vastassa oleva vihollinen.

Suomalaiset olivat siis keskittäneet venäläistä 168. D:a vastaan Värtsilän—Pyhäjärven alueelle VII AK:n, johon kuuluivat 7. D ja 19. D. Sen tehtävänä oli lyödä sitä vastassa oleva vihollinen sekä työntää se joko Laatokkaa tai Jänisjokea vastaan.

Suomalaiset saivat selville, että vastustajan asemat olivat erittäin vahvat armeijakunnan oikealla siivellä ja keskustassa, mutta heikommat Jaakkimasta koilliseen, minkä johdosta varsinaisiksi hyökkäyssuunniksi määrättiin Kiteen—Matkaselän ja Tohmajärven—Pälkjärven maanteiden suunnat. Pyhäjärvestä Kangasjärveen saakka rajoitettiin

vain sitovaan toimintaan suhteellisin heikoin voimin. Huomioon ottaen venäläisten varustusten vahvuuden ja hyökkäysmaaston vaikeudet määrättiin painopiste 7. D:n hyökkäysalueelle, mihin tykistön pääosakin sijoitettiin.

Hyökkäyksen painopiste sattui siis venäläisen 168. D:n puolustusalueen oikealle osalle ja saumaan eikä suinkaan alueen keskiosalle, mihin venäläisen divisioonan komentaja oli hyökkäystä odottanut. Venäläisten molemmat sivustat olivat huonosti suojatut, ja lisäksi tiedustelu oli hajanaista sekä osittain tuloksetonta. Mainittakoon, ettei venäläisten tiedustelu kyennyt selvittämään suomalaisten päävoimien hyökkäysaikaa.

Kuvasta 1 selviää tarkemmin joukkojen ryhmitys molemmin puolin.

II. Lämpimurtotaistelut Laatokalle.

1 Suomalaisen hyökkäysperiaatteet

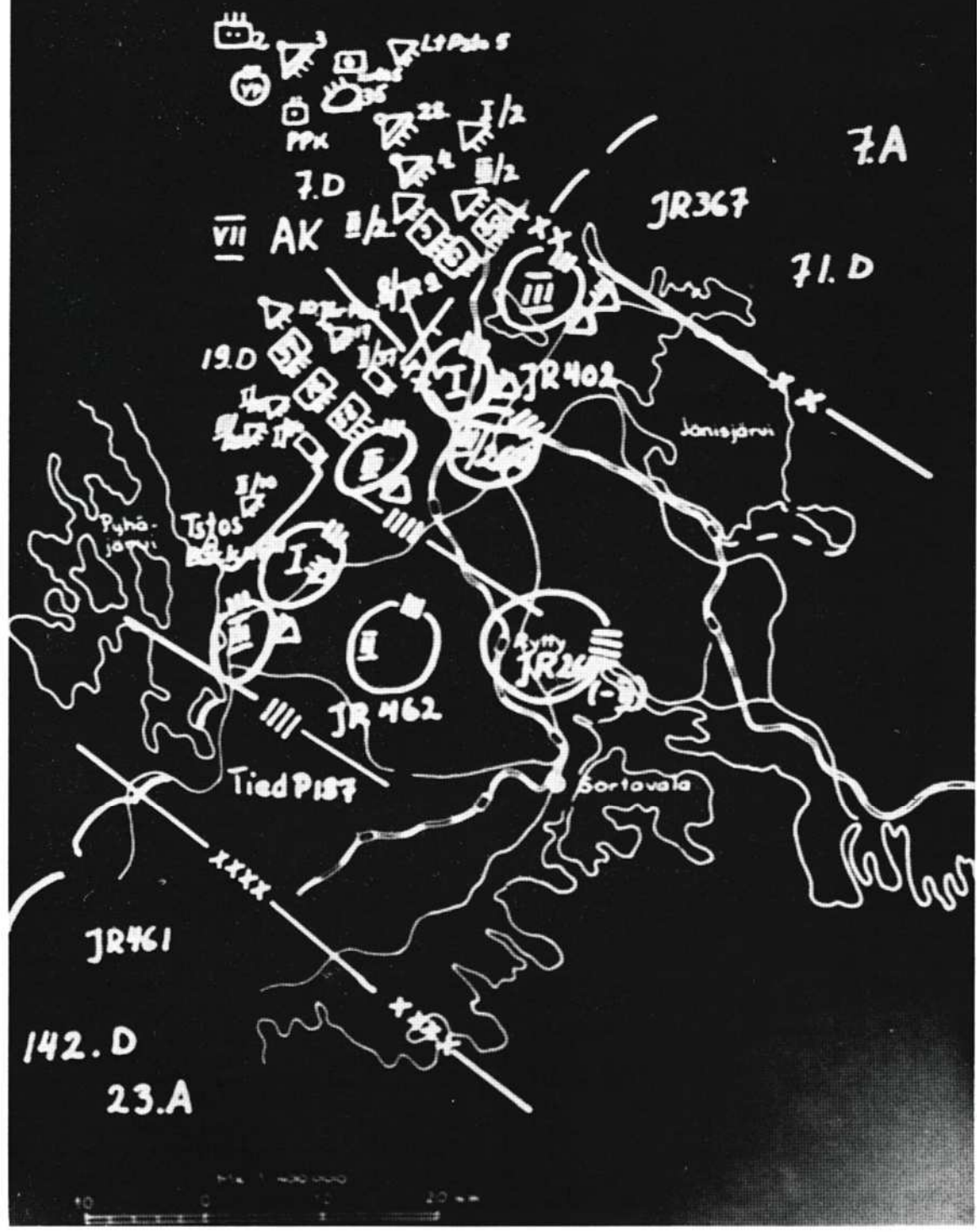
Suomalainen 7. D aloitti hyökkäyksen 10. 7. klo 17.00 ilman tulivalmistelua pyrkien yllätykseen, mutta pian kuitenkin jouduttiin käyttämään tykistön tulta joka suuntaan puolustautuvien pesäkkeiden ja tukikohtien tuhoamiseksi. Hyökkäys menestyi suunnitelmien mukaisesti ja voidaan sanoa melko ripeästi alkuun, sillä hyökkäys tapahtui venäläisen divisioonan puolustusalueen oikealla osalla ja sen heikosti suojatulla sauma-alueella. Suomalaiset saavuttivat Ruokojärven — Matkaselän jo 16. 7. mennessä etenemisnopeuden ollessa n. 3 km/vrk.

19. Divisioona juuttui kiinni heti rajalta alkaen venäläisten vahvoihin puolustusasemiin edeten vain n. 5 km 16. 7. mennessä. Tykistöä ei ollut tällä suunnalla tarpeeksi, vaan se oli sijoitettu painopistesuuntaan 7. D:n hyökkäysalueelle. 19 D:n eteneminen oli hidasta, ja se joutui mel-

Suuret määrät sotasaalista joutui hyökkäävien suomalaisten joukkojen käsiin.

Alkuryhmitys

Alkuryhmitys sodan sytyessä.

Taistelun pääpiirteinen kulku.

kein koko ajan suorittamaan läpimurtotaistelua »jyrän» tavoin.

Suomalaisten tärkeimmät hyökkäysperiaatteet olivat seuraavat:

— Joukkojen käytön suhteen on todettava, että eteneminen tapahtui tien suunnassa. Kun kohdattiin linnoitettu asema, rintamasuunnassa vihollinen sidottiin tulella ja samalla päävoimat kiersivät vihollisen vahvat asemat saarostaen kuten Pälkjärven kylää vastaan hyökättäessä.

— Raskasta tulta käytettiin runsaasti varsinkin 7. D:n alueella. Ilman tykistövalmistelua ei heikkoakaan vastarintaa ryhdytty murtamaan.

— Etenemistä hidastavina tekijöinä olivat lisäksi venäläisten miinoitteet. Tämän johdosta tiet haravoitiin huolellisesti joukkojen edellä, ja miinojen välttämiseksi suurin osa joukoista eteni tien ulkopuolella hitaasti. Näin oli laita mm. 19. D:n suhteen, jonka edessä oli venäläisten puolustuksen painopiste.

— Etenemisen aikana suomalaiset työnsivät tiedustelusia vihollisen selustaan saaden näin arvokkaita tietoja. Toisaalta ei ajoissa huomattu vihollisen irtaantumista, vaan se pääsi lähtemään rauhassa yön aikana, jolloin meikäläiset välttivät liikettä miinojen takia.

— Suomalaisten johdon suhteen on todettava, että se oli tiedustelulla selvittänyt vihollisen melko hyvin. Painopiste oli sikäli oikeaan osunut, että siinä suunnassa saavutettiin menestys parhaiten ja venäläisten yhteys itään saatiin katkaistuksi 10 päivässä.

7. D saavutti Laatokan rannan 21. 7. Taistelut olivat olleet erittäin kovat ja tappiot sen mukaiset molemmilla puolilla. JR 9 pääosin asevelvollisista koottuna joutui usein olemaan kärjessä ja torjumaan vihollisen raivokkaita vastahyökkäyksiä, kuten Kirkkolahdessa vihollisen pataljoonan (I/JR 260) suorittama tykistön tukemana useita vastahyökkäyksiä. Taistelun kovuutta osoittaa se, että kaatuneita vihollisia laskettiin 150 ja saatiin 10 vankia.

2 Vihollisen puolustusperiaatteet

Vihollisen puolustusaseman painopistesuunnassa oli asia toisin kuin oikealla osalla. Suomalaisen hyökkäys edistyi heikosti johtuen peräkkäisistä puolustusalueista ja -keskuksista ja myös siitä, että venäläisillä oli tykistön tulen painopiste tällä suunnalla.

Kun tarkastellaan näitä taisteluita, voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset venäläisten käyttämästä taktiikasta ja puolustustaistelun periaatteista:

— Joukkojen käytön suhteen on ilmeistä, että se oli heti alusta alkaen erittäin aktiivista,

— Joukkojen siirrot jopa yli pataljoonan suuruisin osastoin oli järjestetty divisioonan autoilla keskitetyksi.

— Toisarvoinen rintaman osa jätettiin melkein tyhjäksi reservien kokoamiseksi uhanalaiseen suuntaan.

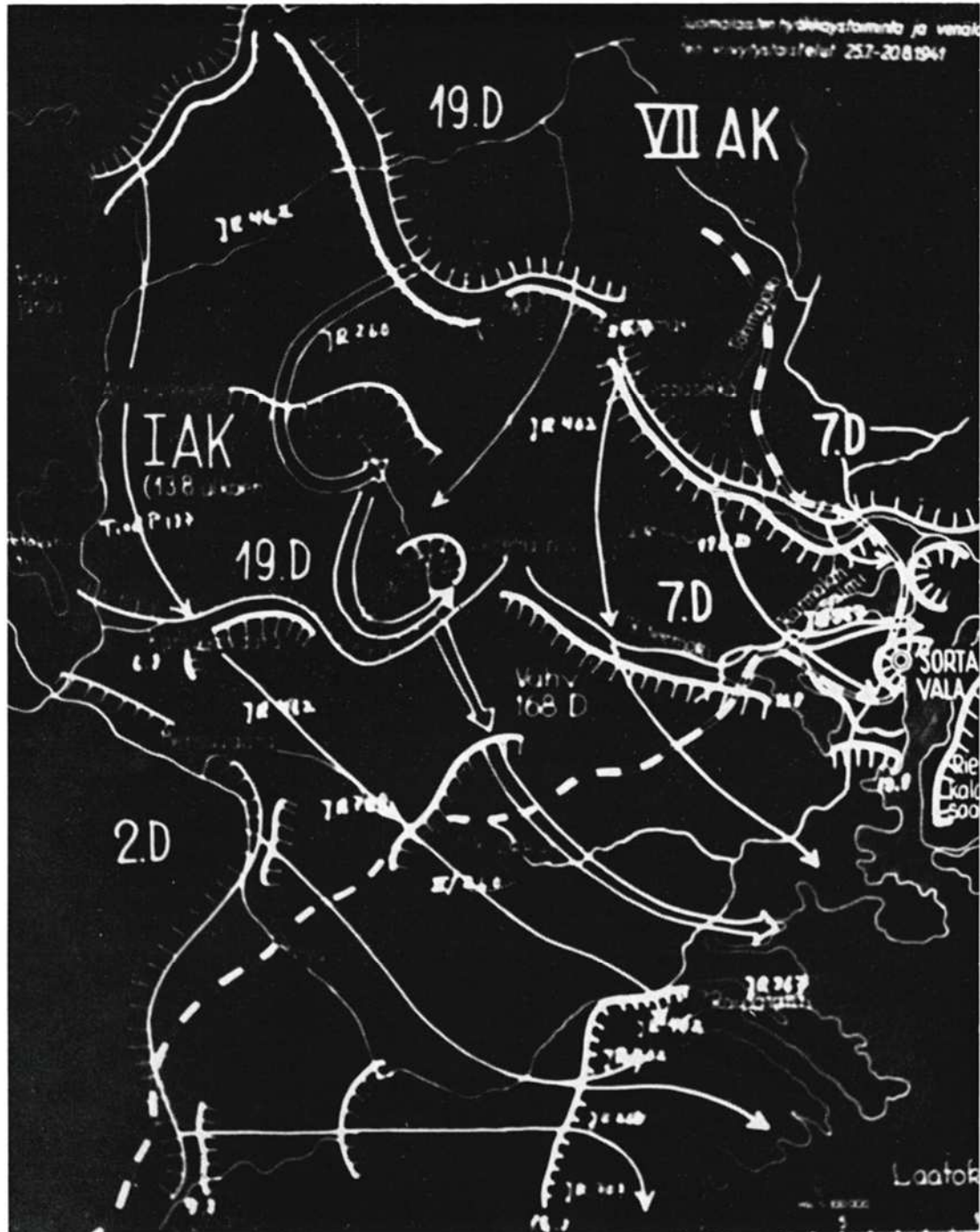
— Jokasuuntaan puolustautuvat puolustuskeskukset ja tukikohdat sulutteineen muodostivat puolustuksen rungon, mikä oli heikko oikealla osalla ja aiheutti siellä repeämisen. Tämä oli rajoitettavissa vain rajuilla vastahyökkäyksillä.

III Taistelut Sortavalan alueella ja Rautalahden motissa.

Suomalaisen VII AK:n hyökkäyksen päämääränä oli 7. D:n voimin vallata Sortavalan alue ja 19. D:n voimin hyökätä saarrostaen pohjoisesta Laatokan rantaa kohti. Pyhäjärven länsipuolte hyökänneen II AK:n 2. D oli vallannut Lahdenpohjan alueen.

Hyökkäys edistyi suunnitelmien mukaisesti. Venäläinen 168. D oli maayhteyksiltään saarrettu ja edellytykset oli luotu sen tuhoamiseksi.

Venäläiset olivat jakaneet voimansa melko tasaisesti koko Pyhäjärven ja Laatokan väliselle linjalle jonkinmoisen painopisteen kuitenkin ollessa Pyhäjärven puolella. Syyinä oli ilmeisesti se, että saatiin yhteys pidetyksi auki armeijakuntaan. Kun Lahdenpohja oli menetetty, olisi tilanne ollut erittäin vaikea, jos suomalaiset olisivat katkaisseet 7. D:n hyökkäyksellä Sortavalan suunnasta ja 2. D:n hyökkäyksellä Lahdenpohjan suunnasta venäläisten tien Laatokalle. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan venäläiset pääsivät siirtymään seuraavaan viivytyksiasemaan vaivattomasti.

Suomalaisen hyökkäystoiminta ja venäläisten viivytyksitaistelut 25. 7.—20. 8. 1941.

Taisteluista mainittakoon eräs huomattavimmista. Sortavalan alueella joutui JR 9 kovaan paikkaan, kun vihollinen suoritti vastahyökkäyksiä moottoroidun 198. D:n voimin 28. 7.—1. 8. Seurauksena olivat kovat torjuntataistelut. Kiivaimmillaan ne olivat 1. 8. vasten yöllä, jolloin vihollinen jouduttiin torjumaan käsikranaateinkin.

Vihollisen todettua, ettei sen vastahyökkäys johtanut tulokseen, ryhtyi se vetäytymään käyden erittäin sitkeitä viivytystaisteluja sille edullisessa maastossa. Kun joukkojemme eteneminen alkoi viipymättä ja tuntui menestyvän hyvin kaikkialla, sai 7. D käskyn edetä nopeasti Tuokslahteen ja vallata Sortavalan. Samaan VII AK:aan kuuluvan 19. D:n, jolle JR 9 (pl III P) sekä JR 51 (pl I P) olivat alistetut, tuli nopeasti edetä oikealta saarrostaen Laatokan rantaa kohti.

Nyt alkoi rintamalla häikäilemätön takaa-ajomainen yleinen hyökkäys, jolloin yötä päivää taisteltiin sitkeästi puolustautuvaa vihollista vastaan. Vihollinen pyrki rakentamaan asemansa hallitseville, jyrkkärinteisille kukkuloille ja aukeitten reunaan, jolloin sen vastarinta murrettiin voimakain tykistö- ja krh-keskityksin, joihin useasti liittyivät myös matalat saarrostushyökkäykset. Taistelut muodostuivat kiivaiksi ja sitkeiksi sekä aika-ajoin lähitaisteluiksikin käsikranaatein vihollisen pysyessä viimeiseen asti kaivamisissaan asemissa.

Venäläisen 168. D:n ainoana päämääränä oli enää joukkojen pelastaminen rannikolle ja laivoihin. Seurauksena olivat sitkeät viivytystaistelut saartorenkain pienetessä päivä päivältä. Elokuun 11—13 päivien välisenä aikana käytiin kovia taisteluita Sortavalan ja Vieremänjärven koillis- ja itäpuolella olevien kukkuloiden omistuksesta.

Venäläisten viivytystaktiikka perustui hallitsevien ja tuli-voimaisten kukkulatukikohtien hallussapitoon. Huomattavimpia olivat Honkavaaran, Vieremän ja Härkivaaran viivytyskeskukset, joissa noin komppaniankin voimin vihollinen sai aikaan varsin tehokkaan viivytyksen hyväksikäyttäen edullista maastoa. Oli hyvin yleistä, että komppaniat jopa pataljoonatkin saattoivat joutua saarroksiin. Ennenpikkään ne kuitenkin murtautuivat omalle puolelle pieninä osastoina ja kohta jälleen olivat mukana taistelussa, joskin kovia tappioita kärsineinä. Venäläisen 168 D:n irtaantuminen Rautalahden motista tapahtui 16.—20. 8. välisenä aikana.

Kuormauksia suojaavat em jälkijoukot taistelivat yhä ahtaammalle tungettuina tehden raivokkaita vastahyökkäyksiä jopa komppanian voimin. Kuormaupaikat joutuivat yhä tehokkaamman tykistötulen alaisiksi. Samalla venäläisten tykistötuli heikkeni nopeasti, koska suuri osa tykistökalustoa lastattiin ensimmäisenä laivoihin.

Suomalaisten hyökkäystoiminnassa tuli pysähdys 17.—19. 8. Syynä tähän oli tavatut miinoitteet ja halu valmistella hyökkäys kunnolla tappioiden vähentämiseksi. Suomalainen tykistö aloitti nimittäin kuormauseruuetta vastaan erittäin voimakkaan tulivalmistelun vasta 20. 8. aamulla, jolloin kuormauseruuet olivat jo tyhjä.

IV. Yhteenveto

32 vuorokautta (10. 7.—20. 8. -41) kestäneet yhtämittaiset taistelut vaativat joukoiltamme erinomaista sitkeyttä ja uhrimieltä. Väsymyksestä huolimatta suoritettiin annetut tehtävät kaikkea kiitosta ansaitsevalla tavalla. Hyökkäykselle asetetut tavoitteet saavutettiin ja viholliselle aiheutettiin

huomattavia tappioita. Vihollistappiot olivat mm. 7. D:n alueella kaatuneina ja vankeina tänä aikana n. 11.000. Sotasaaliiksi saatiin mm. 34 erilaista tykkiä, 58 kranaatinheitintä, 158 kk:iä, 237 pk:iä, 4.868 kivääriä, 222 hevosta, 45 traktoria ja 26 autoa.

Ylipäällikön, sotamarsalkka Mannerheimin käydessä 7. D:n alueella hän lausui tunnustuksensa 7 D:n suorituksista ja käski esittää kiitoksensa upseereille, aliupseereille ja miehille menestyksellisestä toiminnasta.

»KELLOT JA KIHLAT PEHKOSELTA»

OTTO PEHKONEN OY

KELLO-, KULTA- JA SILMÄLASILIIKE

Lieksa — Puh. 80

**Alansa suurin, vanhin ja monipuolisin
liike paikkakunnalla**

AKKUHUOLTO E. SINKKONEN

Joensuu Niskakatu 9, puh. 22 616

Suosittelimme

jäätelö- ja

kahvi-

baarejamme

JOENS. YMP. OSUUSMEIJERI

„ME TARVITSEMME PUOLUSTUSKYKYÄ”

Turvallisuus on nykyihmisen tietoisuuteen lujasti iskostunut käsite. Me voimme todeta yhteiskuntaamme pyrittävän kehittämään siten, että se muodostaisi turvallisen elinympäristön jokaiselle kansalaiselle. Samoin on voimakas halu kehittää kansainvälistä toimintaa niin, että kaikki kansat voisivat tuntea elämänsä sekä sisäisesti että ulkoisesti turvatuiksi. Vielä tänään meidän on kuitenkin todettava, että maailmassa pitää tapahtua paljon ja perusteellisia muutoksia, ennenkuin yli maapallon ulottuvat turvallisuustakeet ovat kehittyneet sellaisiksi, ettei pakkoa, väkivaltaa, aseita ja sotia enää tarvita kansojen keskinäisten kiistakysymysten selvittelyssä. Kansainvälisten turvallisuustakeiden vajavaisuus ja puutteellisuus sekä se, että näitä takeita kunnioitetaan varsin vähän tai ei ollenkaan vaatii itsenäisiltä valtakunnilta melkoisia ponnistuksia kansallisen turvallisuutensa ylläpitämistä ja kehittämistä silmällä pitäen.

Tämä koskee myös meidän maatamme, joka turvataksensa olemassaolonsa itsenäisenä valtakuntana on kehittänyt turvallisuuspolitiikkansa palvelemaan tätä tarkoitusta. Turvallisuuspolitiikan voidaan sanoa olevan toimintaa, jonka päämääränä on säilyttää kansallinen itsenäisyysoikeus sekä taata mahdollisuudet kehittää valtakuntamme poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oloja kansanvaltaan perustuvan yhteiskuntajärjestyksemme edellyttämällä tavalla. Turvallisuuspolitiikan ratkaisevimmat välineet ovat ulkopoliittikka ja maanpuolustus. Meidän ulkopoliittikkamme perustuu pyrkimykseen puolueettomuudessa pitäytyen mahdollistaa turvallisuuspolitiikkamme päämäärän saavuttaminen.

Puolueettomuus on siis merkittävin valtionjohdon valitsema keino, jota käyttäen valtakuntamme turvallisuutta pyritään edistämään. Me voimme omakohtaisena historian opettamana kokemuksena todeta, että pienen valtakunnan ulkopoliittikan liikkumatila on aina ja varsinkin kansainvälisten kriisitilanteiden aikana varsin rajoitettu. Tämän vuoksi onkin välttämätöntä, että ulkopoliittikan vankkana selkänä on myös tehokas maanpuolustus.

Maanpuolustuksemme nykyisellään ei ole vain sotilaiden johtamaa sotilaallista toimintaa, vaan se koostuu hallinnollisella, taloudellisella, henkisellä, sotilaallisella ja väestönsuojelun alalla toteutettavista toiminnoista. Maanpuolustuksen päämääränä on kaikissa oloissa kansakuntamme olemassaolon sekä kansalaisten vapauden, laillis-

ten oikeuksien, toimeentulon ja elinmahdollisuuksien turvaaminen. Mukautuessaan ulkopoliittiseen päämäärän aseteluun, puolueettomuuteen ja sen säilyttämiseen, maanpuolustuksen tärkein tehtävä on maamme säästäminen sodalta. Jotta tähän päästäisiin, maanpuolustukseltamme vaaditaan.

- hyvää taloudellista ja materiaalista perustaa,
- tehokkaasti toimivaa väestönsuojelua,
- kestäväää maanpuolustuksen henkistä perustaa ja
- korkeatasoista sotilaallista kelpoisuutta.

Viime aikoina meillä on korostetusti kiinnitetty huomiota sotilaallisen kelpoisuutemme tarpeellisuuteen ja tasoon. Eräillä tahoilla on varsin äänekkäästi suositettu ratkaisuksi pasifistien edustamaa kantaa esimerkiksi kelpaavasta yksipuolisesta aseidenriisunnasta. Tämän näkemyksen torjumiseksi riittääköön tunnetun kirjailijan, Veikko Huvisen kannanotto, jossa hän toteaa näin »Vaikka ajatus ikuisesta rauhasta on sinänsä aito kuin rukous, on sen toteutus täällä ihmisten maailmassa yhtä epärehellistä kuin Kristuksen oppien toteutus. Pasifismi näyttää olevan suurvalloille hyvä vientiartikkeli, mutta huono maahantuontiartikkeli».

Miksi me tarvitsemme korkeatasoista sotilaallista kelpoisuutta? Sotilaspoliittiset asiantuntijat ovat pitäneet meidän tämän hetkistä sotilaspoliittista asemaamme edullisempänä kuin kenties koskaan aikaisemmin. Perusteluina mainitaan mm hyvät suhteet muihin valtioihin. YYA-sopimus, puolueettomuutemme eräänlaisena takauksena sotatekniikan kehitys, joka on vähentynyt suurvaltojen tarvetta vallata turvallisuutensa takeiksi erillisiä maastoalueita sekä sijaintimme ja voimavarojemme vähäinen merkitys suurvaltain strategian kannalta tarkasteltuna. Tämän lisäksi survallat ovat ydinasein kehittäneet keskinäisen ja muutoksia hillitsevän kauhun tasapainon. Kaikki nämä ja monet tässä

ENSO - GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

Pankakosken ja Uimaharjun tehtaat

luettelemattomat seikat ovat olleet omiaan tukemaan käsitystä pienen valtakuntamme turvallisuudesta. Mutta on syytä korostaa, että monet näistä tekijöistä nojaavat aseineen hankittuun ja ylläpidettyyn tasapainoon. Huolimatta syrjäisestä sijainnistamme meidän on myös muistettava, että me olemme elimellinen osa Eurooppaa, emmekä me voi tässä ympäristössä eritäytyä jonkinlaiseen omatekoiseen turvallisuuspoliittiseen umäioon. Meidän on katsottava ympärillemme, nähtävä mitä ympärillämme tapahtuu ja kyettävä tekemään tästä kaikesta johtopäätöksiä.

Voidaan sanoa, että toisen maailmansodan jäljiltä Eurooppa jäi tavallaan invalidiksi. Invalidius tarkoittaa lähinnä Euroopan sydämeen ratkaisemattomaksi jäänyttä Saksan ongelmaa. Tuo invalidius, ellei sitä kyetä parantamaan, saattaa puhjeta vakavaksi turvallisuuspoliittiseksi sairaudeksi, joka voi suistaa Euroopan jopa aseellisen väkivallankäytön tielle. Je meidän pieni Suomemme on kuten edellä mainittiin osa Eurooppaa.

Suurvaltain suhteissa on eräänlaisena, niiden keskinäisen turvallisuuden tasaajana ollut ns. etupiirijako. Sotaisiin saavutuksiinsa ja voimaansa rakentaen isoiset ovat piirrelleet tällaisia etupiirirajoja koko maapallolle ja luonnollisesti Eurooppaan. Nämä rajat saattavat pienten kansojen kohdalla olla varsin kohtalokkaita. Pienet valtiot voivat joutua isoisten pelinappuloiksi. Isot sopivat ratkaisuista tai vähin äänin hyväksyvät ratkaisuja, joita ne etupiirissään voivat toteuttaa. Tapahtumat leimataan »perhepiirissä» selvitettäviksi eikä niihin vastapuoli lainkaan puutu. Tämän vuoden ja aikaisenpienkin vuosien tapahtumat osoittavat, että nämä etupiirijaon mukaiset »perheselvitelyt» äärimmillen

kärjistyessään johtavat asevoimalla uhkaamiseen tai asevoiman käyttöön.

Puolueettomuusasenteen omaksuneelle ja puolueettomuutta tavoittelevalle valtiolle tällainen etupiirijako saattaa koitua varsin hankalaksi. Painehan voidaan sitä vastaan kohdistaa kahdelta tai useammaltakin taholta. Puolueettomuuteen pitäytynyttä valtiota saatetaan katsoa etupiirijaon sopineiden valtioiden turvallisuuspoliittisessa kentässä epävarmuustekijäksi, joka tilanteen niin vaatiessa asevoimin, niillä uhaten tai muunlaista painostusta käyttäen liitetään suurvallan etupiiriin erottamattomaksi osaksi. Pienten valtioiden asemaa kuvaavana on ehkä syytä palauttaa muistiin jo historian lehdille talletettu sanonta, jonka mukaan suurvalloilla ei ole ystäviä, niillä on vain etuja valvottavanaan. Tämä etujen valvontahan voidaan pukea tilanteen asettamien vaatimusten mukaisesti pakon, väkivallan tai ystävyyden pukuun sen mukaan kuin suurvallan etu sitä vaatii.

Edellä pääpiirtein selostetut näkökohdat riittänevät perusteluiksi osoittamaan, että Suomi tarvitsee omiin voimiin rakentuvaa sotilaallista puolustuskykyä voidakseen tehokkaasti huolehtia omasta turvallisuudestaan. Viime aikoina sotilaallisesta puolustuskyvystämme käydyt keskustelut ovat osoittaneet, että kansalaiset kaipaavat erityisesti vastausta kahteen kysymykseen:

»Onko meidän sotilaallinen puolustusvalmiutemme sopuisuudessa sijaintimme, solmimiemme kansainvälisten sopimusten ja omaksumamme turvallisuuspolitiikan kanssa?» ja »Onko meidän aseellinen puolustuskykymme saavuttanut v. 1968 jonkin tietyn, tavoitteeksi asetetun rajan, kun v. 1969 esitettyjä puolustusvoimain materiaallisen valmiuden kehittämiseen osoitettuja varoja on melkoisesti supistettu v. 1968 tasosta?»

Ennen asian lähempää tarkastelua on syytä palauttaa mieliin eräitä arvovaltaisia kannanottoja puolustusvoimistamme turvallisuuspolitiikkamme osatekijänä. Tasavallan presidentti, ylipäällikkö, sanoi puolustusvoimain 50-vuotisjuhlapäivän paraatissa pitämässään puheessa mm: »Puolueettomuustahtoon liittyy kyky ehkäistä puolueettomuutta kohtaan mahdollisesti kohdistuvat loukkaukset. »Ja edelleen »Jotta puolustusvoimamme voisivat tehokkaasti hoitaa valtiovallan niille uskomat tehtävät, tulee puolustuslaitoksen kunnon vastata näiden tehtävien asettamia vaatimuksia.» Näiden kahden kannanoton lisäksi samassa puheessa oli kohta, jossa ylipäällikkö totesi näin: »Palautan tässä yhteydessä mieleen, kuinka arvossapidetty suomalainen sotilaspoliittinen tutkija on todennut, että 1930-luvun puolueettomuuslinjallemme annettiin korostetun sotilaallinen sävy, jonka vuoksi se saattoi herättää epäilyksiä. Päävastuu puolueettomuuspolitiikastamme tulee olemaan ulkopoliittikan osalla.»

Pääministeri, puolustusneuvoston puheenjohtaja, lausui puolustusvoimain 50-vuotisjuhlassa pitämässään puheessa mm: »Olemme myös oppineet huomaamaan, että kohtalomme on historiallisesti aina kytkeytynyt naapurimme ja koko maailman kohtaloihin.» Ja edelleen »Joudumme katsomaan silmiin sitä valitettavaa tosiasiaa, että meidän on jollakin tapaa aineellisia uhrauksia tehden varustauduttava katastrofin varalle». Ja puheensa jatkossa »puolueettomuuspolitiikkamme hoitamiseksi tarvitaan kuitenkin myös sotilaallista puolustuskykyä. »Ja edelleen »Riittävän puolustuspotentiaalin ylläpitäminen sekä puolustusvoimamme

teknillisen ja organisatorisen tason kehittäminen on siksi välttämätöntä.»

Puolustusvoimain komentaja totesi samassa tilaisuudessa pitämässään puheessa menneiden vuosien kokemuksia kartoittaessaan, että »vaikka eCuskunta vuonna 1938 sodan uhan vuoksi hyväksyi laajan perushankintaohjelman, tämä ei ehtinyt vielä Taivissodan alkuun mennessä paljonkaan vaikuttaa puolustusvalmiuteemme. Tässä on havainnollinen esimerkki siitä, että puolustuskyvyn äkillinen kohottaminen ei ole mahdollista.»

Kansanedustaja, vastuullisessa luottamustehtävässään, on v:n 1969 valtion tulo- ja menoarvion lähetekeskustelussa äskettäin sanonut, että »mitä varmempia me itse olemme siitä, että väkivallan käyttö on hylättävä jääne kansalliskiihkoiselta kaudelta, sitä pidättyvämmiin meidän on suhtauduttava ehdotuksiin omien väkivallan käyttömahdollisuuksiemme lisäämisestä.» Sanankäyttäjä oli eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja ja »pidättyminen väkivallan käyttömahdollisuuksien lisäämisestä» tarkoitti kannatusta puolustuslaitoksen perushankintamäärärahojen supistamiselle.

Kun me näiden irrallisten, mutta samalla varsin kuvaavien kannanottojen valossa lähdemme vaikkapa vain pääpiirteinkin kartoittamaan kysymystä meidän sotilaallisesta puolustuskyvystä omaksumamme turvallisuuspolitiikan yhtenä merkittävänä osatekijänä, niin meidän on samalla todettava, että ne jättävät mieliimme ristiriidan. Ne eivät anna vastausta kysymyksiin, mikä on meidän sotilaallisen puolustuskykymme mitta oltava, kuinka paljon varoja tarvitaan sen kehittämiseen ja kauanko kestää tavoitteeksi asetetun tason saavuttaminen.

Emme tietenkään voi, eikä meillä ole siihen edellytyksiäkään, määrittää sotilaallisen puolustuskykymme mitta lentokoneiden, sota-alusten, aseiden, yhtymien tai joukkoyksiköiden lukumäärinä. Mutta voimme toki osoittaa eräänlaiset yleispuitteet. Me tarvitsemme Suomessa sellaisen puolustuskyvyn, että

- voimme edistää ja helpottaa valtionjohdon turvallisuuspoliittisia ratkaisuja,
- pystymme täyttämään puolueettomuuden säilyttämiseen liittyvät sotilaalliset velvoitteet,
- kykenemme torjumaan aluettamme vastaan kohdistuvat yllätyshyökkäykset,
- täytämme omin voimin YYA-sopimuksen edellyttämät torjuntatehtävät ja
- voimme osoittaa hyökkäyksen maahamme vaativan niin suuria uhrauksia, että hyökkäystä suunnitteleva luopuu aikeistaan.

Äskettäin julkaistusta puolustusvoimain materiaalista valmiutta käsittelevästä tiedonannosta saatoimme nähdä, että puolustusvalmiuttamme on kehitetty, mutta paljon on vielä puutteita. On pakko todeta, että puolustuslaitoksen kunto ei materiaaliselta osaltaan ilmeisestikään vastaa niiden tehtävien tehokkaan hoitamisen asettamia vaatimuksia, mitkä valtiolta on puolustuslaitokselle uskonut. Onko nyt niin, että puolustuslaitoksen ja puolustuskyvyn merkitys turvallisuuspolitiikan osatekijänä tunnustetaan vain juhlapuheissa, mutta unohdetaan silloin, kun varojen myöntäminen tulee kyseeseen? Vai onko ehkä niin, että poliittisen johdon ja puolustuslaitoksen johdon näkemyksissä puolustuspolitiikan sotilaallisesta kehittämisestä on

ollut ja on olemassa tietynlainen ristiriita? Tämäkään ei liene mahdotonta. Laadittiinhan puolustusvoimain edellisen komentajan, jalkaväenkenraali Sakari Simeliuksen, johdolla v. 1964 puolustusvoimain 60-luvun kehittämisohjelma, julkisissa keskusteluissa mainittu K-ohjelma. Se laadittiin myös kirjaseksi tarkoituksena osoittaa perustelluin numerotiedoin kansalaisille ne tavoitteet, joihin materiaalista puolustusvalmiutta kehittäen pyrittiin. Poliittisen johdon kielteisen suhtautumisen vuoksi kirjasta ei saatettu kansalaisten yleiseen tietoisuuteen. Tapahtumat K-ohjelman ja sitä esiteileen kirjusen laadinnan ja tämän päivän välillä osoittavat, että ohjelman toteuttaminen ei ole kehittynyt alkua pidemmälle. Puolustusvoimain nykyjohto katsookin K-ohjelman tietyllä tavalla romuttuneen ja on julkaissut uuden selvityksen puolustusvoimain materiaalisesta tilasta hankintatavoitteineen. Itse asiassa lienee oikeutettua tehdä sellainen johtopäätös, että kyseessä on K-ohjelman toinen parannettu painos, joka nyt on myös julkistettu. On perusteltua, että kehityksen myötä ohjelmia tarkistetaan, mutta näin tiheässä rytmissä tapahtuvat hankintaohjelmien uudistumiset antavat maallikolle sen käsityksen, että poliittinen johto ja sotilaallinen johto eivät ole löytäneet yhteisiä linjoja puolustusvoimain materiaalistien puutteiden poistamispyrkimyksissä. Eräänä mahdollisuutena on esitetty parlamentaarisen perustein rakennetun puolustusrevision asettamista laatimaan selvitys mm. puolustuspolitiikasta. Ratkaisuun pyrkiminen puolustusrevisiota käyttäen tuntuu melkoisen haetulta. Meillähän itse asiassa on jatkuvasti toimiva puolustusrevision verrattava elin, puolustusneuvosto. Se työskentelee pääministerin johdolla ja on siitä annetun asetuksen mukaisesti »ylimpänä neuvoo-antavana ja suunnittelevana elimenä sekä tasavallan presidentin neuvottelukuntana valtakunnan puolustusta koskevissa kysymyksissä». Sillä on siis arvovaltaa ja parlamentaarista perustaa hankkia puolustuspoliittisten ratkaisujen esittämistä varten kaikki tarvittavat tiedot. Olisi ajan haaskausta turvautua erityiseen puolustusrevisioon. Materiaalisen puolustusvalmiuden järkevän ja taloudellisen kehittämisen perusedellytyksenä on, että puolustusvoimain johto voi riittävän pitkällä tähtäyksellä tietää, paljonko se saa varoja käytettäväksi materiaalihankintoihin. Määrärahojen myöntäminen on puolustusvoimain osuus valtion budjetissa esimerkiksi yleensä vain vuosiperiodein ja niiden suurehkoikin vaihtelut eri vuosina ovat estäneet hankintojen pitkäjännittei-

»VARATTU»

syyden. Epäkohta voitaisiin poistaa, kuten usein on mainittu, säästämällä perushankintalaki tai määrittämällä mikä 5-vuotiskausittain laskettuna tietynä prosenttina bruttokansantuotteesta. Näin menetellen olisi toivottavasti mahdollista kohottaa kysymys puolustusvoimain materiaalisesta kehittämisestä puoluekohtaisten kiistojen yläpuolelle ja turvata järkevät hankintatoimenpiteet. Tämähän ei silti olisi esteenä muusta puolustuspolitiikasta käytävälle keskustelulle enempää eduskunnassa kuin yleensääkään.

Me sodan kokeneet, jo harmaantuneet ja harmaantuvat, palaamme usein huolestuneina kysymykseen puolustusvalmiudestamme. Moni varmaan odottaisi meidän sensijaan paljon useammin palaavan kysymykseen rauhasta. Kokeuksiamme nojaten todella pidämme rauhaa ja rauhantilan säilyttämistä pienen kansan kannalta järkevimpänä turvallisuuspoliittisen ongelman ratkaisuna. Mutta me tunnemme huolta niistä keinoista, joilla rauhan säilyminen turvataan. Ja puolustusvalmius on yksi tärkeimmistä keinoista. Me uskomme, että tuo valmius edistää meidän säästymistämme sodalta ja samalla se antaa teille nuoret varusmiehet uskon omiin kykyihinne, saavuttamiinne taitoihin sekä välineittenne luotettavuuteen ja tehoon.

Me sodan kokeneet tiedämme paikkamme yhteiskunnassamme, mutta haluamme muistuttaa vastuuseen kasvavalle nykypolvelle, että me olemme tinkimättömästi täyttäneet ja edelleenkin täytämme tehtävää, jonka viime sotiemme kunnioitettu ylipäällikkö Suomen marsalkka Mannerheim sisällytti Moskovassa solmitun välirauhan johdosta antaansa päiväkäskyyn syyskuun 22. päivänä 1944. Tuossa päiväkäskyssään hän sanoi mm: »Te olette täyttäneet velvollisuutenne ja palaatte vähitellen kotiinne rauhan työsarjoille. Olen vakuuttunut, että tartutte näihin toimiin samalla tarmolla, antaumuksella ja itsekurilla, jonka olen opinut Teissä tuntemaan sotapoluilla ja jota Teissä aina olen ihailnut. Vakaa pyrkimyksemme olkoon rauhan toimin kohottaa maamme uuteen koko kansaamme kohdistuvaan kuokistukseen vilpittömissä ja ystävällisissä suhteissa naapurimaihimme.» Tämä on ollut ohjeenamme ja se olkoon meidän kaikkien ohjeena kokoontuessamme Karjalan Jääkäripataljoonan uusitun tunnuksen, lipun, ympärille. Ja se olkoon ohjeenamme niinä tulevina päivinäkin, jolloin me teemme työtä tämän kovia kokeneen Suomemme hyväksi niin, että se aina kykenisi säilyttämään valtiollisen itsenäisyytensä ja kansalaistensa vapauden.

**Kaikki
illat
peekoon
iltoja**

**PK HOTELLI
POHJOIS-KARJALA**
JOENSUU TORIKATU 20 PUH. 22821

V Y Ö R E N G A S vauhdissa varma

Rengas-Apu

O. Nuutinen

Joensuu

Lieksa

KAIKKEA TALOUTEENNE

eduksenne

-kaupasta

MUISTATTEHAN SIVIILISSÄ:

TURO TYYLIN TEKEE

RAUMA-REPOLA OY

VARUSMIES!

Ajokorttiasioissa palvellemme teitä asiantuntemuksella. Autokoulumme sijaitsee varuskunnan tienhaarassa.

Käytä vapaa-aikasi hankkimalla ajokortti koulumme kautta.

Tervetuloa!

AUTOHALLI
KONTIOLAHTI

**JÄÄKÄRI, MUISTA
KUVA-JÄÄKÄRI**

TAVARATALO
Rotilainen
hyvää palvelua vuodesta 1886

KARJALAINEN KAUPPA-AITTA

ARVI A. LALLUKKA

Kauppakulmassa Joensuussa

JOENSUUN KIRJA- JA PAPERIKAUPPA Oy

puh. 22 365

YHDYSLINNAN KIRJAKAUPPA

puh. 22 044

NIINIVAARAN KIRJAKAUPPA

puh. 31 635

JOENSUUN MUSIIKKIKAUPPA

Joensuu Siltakatu 18, puh. 23 040

HILMO-MYYNTI

M. MONONEN

Joensuu, Salminkatu 18, puh. 31 128 ja 31 081

JUHLAVA VUOSIPÄIVÄ

Sotilasläänin komentaja kenrm. M. Sisto tarkastaa paraatijoukot.

Karjalan Jääkäripataljoonan vuosipäivää vietettiin viime marraskuun 20:nä tavallista juhlavammassa puitteissa. Päivän tilaisuuksiin kuului mm. uusitun joukko-osastolipun juhlallinen naulaus ja vanhan lipun luovuttaminen Sotamuseon edustajalle. Varuskunnan perustajajoukko-osaston, sodanaikaisen Jalkaväkirykmentti 9:n muistolaatta paljastettiin esikuntarakennuksen seivällä. Kutsuvieraiden joukossa nähtiin mm. Savo-Karjalan sotilasläänin komentaja kenrm. Mikko Sisto, maaherra Esa Timonen, KarJP:n entiset komentajat everstit N. Riuttala, T. Olavi Lehti ja Pentti Syrjä

sekä runsaasti liike- ja elinkeinoelämän, reserviläisjärjestöjen ja sotainvalidien edustajia.

Päivän tilaisuudet alkoivat aamulla klo 9, jolloin KarJP:n komentaja evl. Unto Huuhtanen, majuri Aimo Pesonen, sotilasmestari Y. Luojus ja alikersantti H. Hallikainen kävivät laskemassa pataljoonan seppeleen Kontiolahden sankarihaudalle.

Tuntia myöhemmin paljastettiin esikuntarakennuksen seinään kiinnitetty Jalkaväkirykmentti 9:n muisto'laatta. Laatan tekstin luki toimitusjohtaja J. Simola ja luovutuspuheen piti

KONTIO- RANNASSA

JR 9 Killan puheenjohtaja dipl.ins. Pentti Veijola kuvaillen varuskunnan perustajajoukko-osaston vaiheita. Vastaanottopuheessaan evl. Huuhtanen kiitti JR 9 Kilttaa todeten, ettei korsuissa ja sotapoluilla syntynyt aseveljeys ole kuollut. Varuskuntasoihtokunta soitti tilaisuudessa kapellimestari T. Liesirovan johtamana Parolan marssin ja Tarkka-ampujat.

LIPUN NAULAUS

Karjalan Jääkäripataljoonan uusitun joukko-osastolipun naukastilaisuus oli varuskunnan sotilaskodissa. Lipun saapuessa sisään soitti varuskuntasoihtokunta Jääkärimarssia. Tervehdyspuheen piti pataljoonan komentaja evl. Huuhtanen.

Ensimmäisen naulan löi kenrnm. Mikko Sisto ja hänen jälkeensä oli vuorossa maaherra Esa Timonen. Naulansa löivät niinkään Kontiolahden, Joensuun, reserviläisjärjestöjen, Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran, seurakuntien, talouselämän, rahalaitosten, sanomalehdistön, KarJP:n ja JR 9 Killan ja sotilaskotiyhdistyksen edustajat. Entiset komentajat löivät myös naulansa. Kenraali Jorma Järventauksen naulan löi alokas Ukkola. Vielä naukasivat lippua KarJP:n siviilityöntekijäin, pataljoonan aliupseerien ja varusmiesten edustajat.

Naulauksen päätyttyä evl. Huuhtanen kiitti naukaajia ja kaikkia lahjoittajia.

Jääkärimarssin jälkeen puhui rovasti Erkki Piironen. Hän totesi, ettei lipun vaihdos merkitse perinteistä luopumista,

Rovasti Kukkonen luovuttaa uusitun lipun kenraali Sistolle.

Juhlalounaan yhteydessä palkittujen puolesta kiitti eversti Pentti Syrjä.

JUHLAVA VUOSIPÄIVÄ...

vaan korostaa se jatkuvan uudistumisen merkitystä. Lämmin myötätunto pataljoonaa kohtaan on innoittanut lahjoittajia, sillä lippu on paljon enemmän kuin vaate tai taidokas kuvio. Puhuja vertasi lippua ikoniin. Ikonikin on vain ainetta, mutta siihen sisältyy ylevä ajatus. Kohotkoon rukouksemme Jumalan puoleen, että hän siunaisi tätä lippua ja joukko-osastoa, joka sitä seuraa.

Varuskuntasoihtokunnan esitettyä Andante festivon, poisuivat molemmat liput salista; uutta lippua kantoi kauppias Arvi A. Lallukka ja lippuvartiona olivat toimitusjohtaja Mauno Pankakoski ja tarkastaja Erkki Rouhiainen.

Tilaisuuden päätteeksi nautittiin JR 9 Killan tarjoamat kahvit.

PARAATI JA OHIMARSSI

Sotilaskodista siirryttiin Kollaan Vasamalle, jonka äärelle pataljoona oli järjestynyt neliöön. Evl. Huuhtanen ilmoitti joukot sotilasläänin komentajalle kenrm. Sistolle, joka suoritti katselmuksen.

Sotilaspastori Jaakko Pakkanen piti kenttähartauden sanoen puheessaan, että valtakunnan ja joukko-osaston lippu edustavat olemassaolollaan katsomattomia arvoja. Pataljoonan perinnevirren 462 jälkeen puhui kenrm. Sisto.

Kenraali mainitsi, että joukko-osaston vuosipäivä on sen suurin juhlapäivä. Se liittyy yleisesti historiallisiin perinteisiin. Samalla kun ne kertovat menneestä, ne yhdistävät edelliset polven nykyiseen. Ne muistuttavat, etteivät nykyiset saavutuksemme olisi mahdollisia ilman edellisten polvien työtä. Puheen päätteeksi hän kohotti kolminkertaisen eläköön-huudon isänmaalle, ja varuskuntasoihtokunta puhalsi Porilaisten marssin.

Uusitun lipun saavuttua paikalle puhui rovasti Antti Kukkonen. Hän lausui, että jokainen sukupolvi toimii vies-

tinviäjänä tulevaisuudelle. Me muodostamme yhteisön, kansan, joka on pysynyt koossa kovimmistakin iskuista huolimatta. Meitä elähdyttää kansallistunto, joka innoittaa kansaa pitämään kiinni oikeudestaan elää vapaana. Tuntemme syvää kiitollisuutta niitä kohtaan, jotka panivat kaikkensa alttiiksi vapautemme puolesta.

— Meille julistetaan uusia uskomuksia, mutta mitään kestävää eivät vieraat ideologiat meille anna. Me odotamme yleistä maailmanrauhaa, mutta älkäämme silti lakatko olemasta varuillamme, sillä rauhaan näyttää olevan vielä pitkä matka.

Rovasti Kukkonen luovutti lipun sotilasläänin komentajalle, joka puolestaan ojensi sen pataljoonan komentajalle, joka lausui vastaanottosanat. Evl. Huuhtanen antoi sitten lipun uudelle lippuvartiolle ja joukko-osaston kunniamarssin soidessa uusi lippu suoritti ohimarssin paraatijoukkojen editse. Lippujen vaihdon tultua suoritetuksi luovutettiin vanha lippu sotamuseon edustajalle maisteri Talviolle, joka lupasi lippua säilytettävän museossa sen arvoa vastaavalla paikalla.

Paraatijoukkojen ohimarssi vastaanotettiin pataljoonan esikuntarakennuksen edustalla. KarJP suoritti tällä kerralla ohimarssin tavallisuudesta poiketen jalan.

JUHLALOUNAS

Juhlalounas nautittiin varuskunnan ruokalassa. Varuskuntasoihtokunnan esittäessä marssin Vanhat toverit, kaksi historiallisiin Karjalan jääkärien pukuihin pukeutunutta jääkäriä tervehti yleisöä. Majuri A. Taskinen lausui läsnäolijat tervetulleiksi todeten, että nykyaikana, muuttuvassa maailmassa, häviävät vanhat perinteet ja niiden arvot yhä enemmän ja ollaan valmiit panemaan ne jopa romukop-

Maaherra Esa Timonen nau-laamassa lippua.

Kenrm. Mikko Sisto lippua naulaamassa.

paan. Eräänä meidän tehtävänä on vaalia ja ylläpitää hyviä sotilasperinteitä niin sisäisin kuin ulkonaisinkin muodoin ja niin, että ne ovat omiaan luomaan oikean sotilashengen joukkoon.

Juhlalounaan yhteydessä evl. Huuhtanen ojensi pataljoonan pienoislipun yllil. Seppo Tanskaselle ja Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön edustajalle rovasti Antti Kukkoselle. Jääkäristin ja kunniajääkärin kirjan saivat ev. P. Syrjä, sot.mestarit V. Koljonen ja A. Hirvonen sekä yliväapelit J. Koponen, M. Juvonen ja P. Harju sekä rovasti Antti Kukkonen ja toimitusjohtajat Mauno Pankakoski ja J. Simola. Pataljoonan pronssisen merkin sai ltn. E. Riuttala. Kouluttajan kiikari ojennettiin kers. P. Mölsälle ja Harlun haarikka 1. jääkärikomppanialle.

Rouva Martta Koskinen ojensi sotilaskotiyhdistyksen stipendin soitto-oppilas Tapani Pykköselle. Sanomalehti Karjalaisen edustajina kauppaneuvos Kosti Aaltonen ja apulaisjohtaja Tapani Aaltonen ojensivat pataljoonalle ilmapistoolin. WR:n viimeisen komentajan tervehdyksenä toi tarkastaja Erkki Rouhiainen Jaakkiman historiateoksen sekä vanhojen Viipurin rykmenttiläisten lahjana pienoisi-Jääkäri-patsaan. Toimitusjohtaja Viljami Huomo ojensi Karjalan Maan palkintolahjoituksen.

VUOSIPÄIVÄN PÄÄJUHLA

pidettiin pataljoonan voimistelusalissa. Lipun saavuttua sisään soitti varuskuntasoihtokunta Paciuksen Kaarle-kuninkaan metsästys.

Tervehdyspuheen piti evl. Huuhtanen.

Varusmieskuoro esitti soitto-kunnan säestämänä kolme laulua.

Juhlapuheen piti eversti evp. N. Riuttala.

Varuskuntasoihtokuntasoihtokunnan esitettyä sikermän Runebergin lauluja seurasivat tervehdykset. Savo-Karjalan sotilasläänin tervehdyksen esitti kenrm. Sisto. Pohjois-Karjalan lääninhallituksen tervehdyksen toi maaherra Esa Ti-

monen, Kontiolahden kunnan tervehdyksen kunnanjohtaja A. Puruskainen, Kontiolahden seurakunnan rovasti Reino Pajunen, Joensuun kaupungin tervehdyksen kaupunginjohtaja Tauno Juntunen, KarJP:n Killan tervehdyksen majuri Reino Linna, JR 9 Killan tervehdyksen dipl.ins. Pentti Veijola, elinkeinoelämän tervehdyksen yli-insinööri Erkki Hakapää, reserviläisjärjestöjen tervehdyksen dipl.-ins. Esko Pihko, sotainvalidien tervehdyksen apulaisjohtaja P. Nevalainen ja toiminnanjohtaja U. Rautiainen, sotilaskotiyhdistyksen tervehdyksen rouva Martta Koskinen, P-KR:n tervehdyksen evl. Y. Kärkkäinen sekä SVUL:n P-K:n piirin tervehdyksen rehtori J. Soila. Tervehdysten yhteydessä sai pataljoona vastaanottaa lukuisia palkinto- ym. lahjoituksia.

Evl. Huuhtanen kiitti tervehdyksistä ja lahjoituksista ja tilaisuus päättyi Jääkärimarssiin.

Vuosipäivän iltatilaisuudet olivat Joensuun Kareliassa ja Kontiorannan aliupseerikerholla. Varusmiestenssiaiset olivat varuskunnan voimistelusalissa.

EDUKSENNE **K**-KAUPASTA

- elintarvikkeet
- taloustavarat
- rauta- ja rakennustarvikkeet
- maataloustarvikkeet
- kodinkoneet
- tekstiilit ja kemikalit
- vapaa-ajanviettovälineet

TERVETULO A EDULLISILLE OSTOKSILLE

K TALOUS HILTUNEN

Kontiolahti kk. ☎ 73 193 ja 73226
Kontiolahti as. 73 167

KERHOJEN *toimintaa*

Kantahenkilökunnan keskinäisen kanssakäymisen lisääminen ja virkistätymismahdollisuuksien järjestäminen ovat päämäärinä Karjalan Jääkäripataljoonan upseeri- ja aliupseerikerhoilla. Jäsenten välillä pidetään erilaisia kilpailuja, järjestetään juhlatilaisuuksia, harrastetaan opintoa toimintaa, kokoonnutaan kerhotaloille keskustelemaan sekä kesäisin pistäydytään rantamajalle aurinkoa ottamaan. Toiminta on monipuolista sekä valinnanmahdollisuuksia antavaa. Pataljoonan komentajan myötämielinen suhtautuminen on myös osaltaan edesauttanut kerhojen toimintaa.

UPSEERIKERHO

Upseerikerhon toimintaa on huomattavassa määrin rajoittanut kerhon heikko taloudellinen tilanne sekä jäsenmäärän pienuus, lausui kapteeni M. K u m m u n m ä k i, joka toimii kerhon puheenjohtajana. Osasyllisiä toiminnan laimeuteen ovat myös upseerien melko usein tapahtuvat siirtymiset varuskunnasta toiseen sekä henkilökunnan keskuudessa toimivien seurojen ja kerhojen — joiden toiminta monessa kohdissa menee päällekkäin — monilukuisuus.

Upseerikerhon puheenjohtaja kapteeni M Kummunmäki.

Vaikeudet eivät ole kuitenkaan olleet voittamattomia, vaan jäsenet, joita on tällä hetkellä 26, ovat useilla toiminnan aloilla osoittaneet aktiivisuutensa, ja käyttäneet hyväkseen niitä mahdollisuuksia, joita kerho on heille tarjonnut.

Juhlatilaisuuksien järjestäminen on ollut eräs kerhon tehtävistä. Näitä tilaisuuksia varten on kerholla käytössään varuskunta-alueella sijaitseva kerhotalo. Tälle kerhotalolle kaivattaisiin kuitenkin kerhoemäntää, joka vastaisi kerhon sisäjärjestyksestä ja viihtyisyydestä.

Kilpailutoiminnan kohokohtana on jo useana aikaisempinakin vuosina järjestetty aliupseerikerhon kanssa suoritettu maastokilpailu. Tänä vuonna järjestetään tämä voimainmittely pääsiäisen jälkeen. Maastokilpailuun sisältyvät hiihto, pistooliammunta sekä erilaiset karttatehtävät.

Jäsenten keskuudessa on pyritty myös opintotoiminnan lisäämiseen. Kerholaisille on järjestetty useita esitelmätilaisuuksia, joissa esitelmäsihtijöinä ovat toimineet joko kerhon jäsenet tai ulkopuoliset henkilöt. Kerhon jäsenistä muutamia taas puolestaan vierailleet varuskunnan ulkopuolella erilaisissa tilaisuuksissa esitelmäsihtijöinä. Aikaisemmin oli toiminnassa myös kielikerho, mutta se jouduttiin lopettamaan, koska kävijöitä oli vähän ja kustannukset melkoiset.

Muutaman kerran vuodessa järjestää kerho jäsenilleen retkeilyjä ja tutustumiskäyntejä, joiden kohteina ovat muut varuskunnat sekä eri tehdaslaitokset. Kesäaikaan on kerholaisilla käytettävissään Lomakodin läheisyydessä Höytiäisen rannalla sijaitseva rantamaja. Tämän lisäksi on vielä aliupseerikerhon kanssa yhteinen maja Kaiskunsaaressa. Viimemainittu maja on kuitenkin vuosien mittaan päässyt rapistumaan ja se olisi peruskorjauksen tarpeessa.

Kerhotalo on jäsenten käytössä muulloinkin kuin siellä järjestettävien juhlatilaisuuksien aikana. Koska emäntää ei kerholla ole vastaa kerhon toiminnasta kerhomestari, jona on luutnantti L Jokinen. Kerhon rahastonhoitajana ja sihteerinä toimii luutnantti M Wahlberg.

ALIUPSEERIKERHO

Aliupseerikerhon toiminnalle luovat kerhon taloudellinen tilanne ja jäsenmäärän — mikä on yli kolminkertainen up-

**JOENSUUN
AUTO-
KALUSTO**

JOENSUU, TORIKATU 11, PUH. 24 111
VALTUUTETTU VW-PIIRIMYYJÄ
JOENSUUN TALOUSALUEELLA

seerikerhon jäsenmäärään verrattuna — suuruus huomattavasti paremman lähtökohdan. Toista vuotta kerhon puheenjohtajana toimiva ylivääpeli A. Kallinen kertoi kerhon toiminnan olleen ilahduttavan vilkasta ja hän vakuutti olevansa erittäin tyytyväinen jäsenten aktiivisuuteen. Kerhon taloudellisesta tilanteesta hän mainitsi, että tulemme hyvin toimeen omillamme. Jäsenmaksut jo tuovat kerholle melkoisesti enemmän varoja kuin upseerikerholle ja sen lisäksi aliupseerikerho omistaa kolmasosan eräästä huvilavasta ja tämäkin on osaltaan ollut vaikuttamassa kerhon hyvään taloudelliseen tilaan.

Kerhon toiminnassa on kiinnitetty voimakkaasti huomiota ulospäin suuntautuvaan suhdetoimintaan. Varsinkin Kontiolahden, Enon, Kiteen ja Joensuun reservialiupseeriyhdistysten kanssa on ollut tiivistä kanssakäyntiä yhteisten kilpailujen suoritettujen vierailujen muodossa. Vierailuja on suoritettu myös muuante ja nytkin on lähiviikkojen ohjelmassa käynti Juankoskella, jossa tutustutaan mm. kartonki- ja metallilankatehtaisiin. Tälle retkelle osallistuu noin 30 kerhon jäsentä.

Urheilutoimintaa on pidetty yllä sekä kerhon sisäisillä kilpailuilla että ystävyysotteluilla eri reservialiupseeriyhdistyksiä vastaan. Kerhon jäsenet ovat osallistuneet varsin menestyksellisesti aliupseeripiiriin ja -liiton kilpailuihin. Laantumisen upseerikerhoa vastaan suoritettavaan maastokilpailuun on jo aloitettu.

Myös kerhon sisäisestä viihdytys- ja valistustoiminnasta on pyritty huolehtimaan. Opintotoiminta kerhon jäsenten keskuudessa on ollut melko vilkasta. Kuusi kerhon jäsenistä opiskelee Vapaaopiston Kontiolahden osastossa englantia ja kirjanpitoa. Kerhotalo sijaitsee aivan upseerikerhon vieressä ja se on avoinna tiistaita lukuunottamatta kaikkina viikonpäivinä. Siellä pidetään juhlatilaisuuksia, pikkujouluja ym. Se on myös muulloin melko vilkkaassa käytössä. Kerholla on myös vakituinen kerhoemäntä, joka huolehtii juhlien järjestelystä. Kerhomestarina toimii kersantti K. Mölsä. Kerholle on hankittu äskettäin biljardipöytä, joka on ollut jatkuvassa käytössä.

Aliupseerikerhon puheenjohtaja ylivääpeli A. Kallinen.

Kerholla on myös oma rantamaja sekä upseerikerhon kanssa yhteinen Kaiskun maja. Niillä ei ole kuitenkaan aivan niin paljon käyttöä kuin aikaisempina vuosina, sillä autokannan lisääntyneet ovat kerhon jäsenet suunnanneet retkensä yhä enemmän varuskunta-alueen ulkopuolelle.

Tervetuloa ystävälliseen SPAR-kauppaan

ASEMA-KONTTI

Räsänen & Saarikoski
Puh. 73 190

Rakennustoimisto

S. A. TERVO OY

— TAPAHTUMAPAikka —

Pikalounas klo 11.00 —
15.00 — 3:50. Tanssia joka
ilta — monipuolista
ohjelmaa.

Tulkaa viihtymään

KARELIA

ENON KIRJA-PAPERI- JA KEMIKALIO

Kaltimo — Uimaharju

Super Market METSÄLÄ

Outokumpu, puh. sarja 5306

**HOTELLI
PIELISHOVI**

Viihtyisä ravintola ja grilli
Puh. 23 551

PANKAKOSKI OY.

Tekstiili- ja lyhyttavarain tukkuliike

☎ toimitusjohtaja 4097
myynti 4098
konttori ja kassa 4097

KONELIIKE HILTUNEN

Outokumpu, puh. 51 644 ja 5363

KUOSIKULMA

VELJEKSET POTTONEN OY

KALTIMO PUH. 19

Joensuun **AUTO OY**

Pielisjärven Osuusliike

LIEKSA

OLVI OY MYYNTITOIMISTO

Kirkkokatu 33 B 15, puh. 23 860, 23 854

KARJALAN TALON RAVINTOLA

Ilosaari Joensuu, puh. 23 273

HÄKKISEN SÄHKÖ

JOENSUU

Lieksan Kauppa Osakeyhtiö

LIEKSA

Sotainvalidien Kukkakauppa

Joensuu Pankkitalo. Puh. 22 050

**SOK-OSUUSKAUPAT
POHJOIS-KARJALASSA**

OSAKEYHTIÖ

HALLMAN

Perinnejoukkojen tie ei ole aina ollut helppoa

Juhannuksen jälkeisellä viikolla vuonna 1940 siirtyi JR 34:n ensimmäinen yksikkö »Marokon Kauhun» nimellä tunnetun kapteeni Aarne Juutilaisen johtamana Kontioniemen alueelle. Kontiolahden aseman läheltä, Janne Leppäsen talon luota alkoi ura ja kulki nykyisen 300 m:n ampumaradan kautta Ristilahteen. Tästä alkoi sotilaselämä Kontiorannassa, näistä päivistä on nyt kulunut yli 28 vuotta.

Varuskunnan ensimmäiset asukkaat olivat kuuluisia Kollaan miehiä. Kollaa oli kestänyt ja siitähän kertoo näiden miesten pystyttämä muistomerkkikin tuolla tulotien varressa.

Elokuussa -40 lakkasi JR 34:n itsenäinen toiminta ja 9.Pr perustettiin. Vuosina 1940—41 aina Jatkosodan alkamiseen saakka tehtiin Kontiorannassa lujasti töitä ja koulutettiin joukkoja. Jatkosotaan lähti täältä JR 9, joksi 9.Pr oli muutettu. Joukko kuului 7. Divisioonaan.

Jotta erityisesti varusmiehet saisivat vaikkapa vain pintapuolisenkin kuvan perinnejoukkojemme vaiheista, saanen palata muisteloissani lyhyesti vielä kauemmas taaksepäin.

Ruotsinvallan aikana vuonna 1618 perustettiin Karjalan Rykmentti, josta edelleen muodostuivat Itä- ja Länsi-Viipurin Rykmentit. Nämä taistelivat muun muassa Puolan sodassa Väinänlinnassa ja Tartossa. 30-vuotisessa sodassa oltiin myös mukana, ulkomailla olon päättyessä Narvan taisteluun 20. 11. 1700, mikä päivä on vuosijuhlapäivämme.

Rauhan päiviä ei kuitenkaan ollut kuin hetken, sillä Suudessa Pohjansodassa taisteli Viipurin Rykmentti muun muassa Viipurissa, Kostianvirralla ja 1714 Napuella. Tappiot olivat hyvin suuret. Vuonna 1717 vietiin rykmentin rippeet surullisen kuuluisalle Norjan retkelle, missä pakkaneen teki erittäin pahaa jälkeä aiheuttaen suuret tappiot.

Uudenkaupungin rauhan jälkeen vuonna 1721 muodostettiin Kymenkartanon Pataljoona/Viipurin Rykmentti, joka toimi vuoteen 1743, mistä alkaen rykmentin perinteistä vastasi Elimäen Komppaniat aina vuoteen 1775. Kymenkartanon Pataljoona ja Elimäen Jääkärikomppaniat olivat uudelleen vuoteen 1809 mennessä perinnejoukkoja.

Mielenkiintoista on todeta, että näihin aikoihin tulee ensi kerran esille nimi Karjalan Jääkäripataljoona. Tämä joukko oli muodostettu nimenomaan Pohjois-Karjalan miehistä ja se osallistui Kustaa III sodan aikana Venäjän taisteluihin. Sodan jälkeen tämä Kuninkaallinen Karjalan Jääkärijoukko käsitti 1. ja 2. Karjalan Jääkäripataljoonan. Nämä joukot olivat mukana muun muassa Savossa 1789 käydyssä Porrassalmen taistelussa.

Suomen Sodan jälkeen maamme liitettiin Venäjään ja sotaväki lakkautettiin joksikin aikaa. Seuraavan kerran oli Viipurin Jääkärirykmentti mukana Venäjän—Ranskan sodassa.

Näin on tultu maamme itsenäistymisen vuosiin. Jo syyskuussa 1917 perustettiin Joensuussa jalkaväki- ja ratsuosastoja, joista muodostui aikanaan 2. Karjalan Rykmentti. Ahvola, Hannila ja Heinjoki muun muassa olivat tämän joukon taistelupaikkoja. Sodan jälkeen määrättiin rykmentti rajavartioitehtäviin itärajalle ja se koki myös nimenmuutoksia ollen Karjalan Rykmentti, Karjalan Rykmentti 2 ja Laatokan Jalkaväkirykmentti 6.

Maaliskuussa -19 sai joukko takaisin kunniakkaan Viipurin Rykmentin nimensä ja keväällä -20 se muutti Haminaan. Komentajana oli tuolloin everstiluutnantti K. L. OESCH (kenraaliluutnantti ja Karjalan Armeijan komentaja myöhemmin). Eversti A. Kaila komensi rykmenttiä vuodesta 1934, jolloin se pääsi muuttamaan uusiin kasarmeihin Laatokan äärelle Huuhanmäkeen. Näin oli päättynyt yli 300 vuotta kestänyt siirtyminen paikkakunnalta toiselle. Lyhyeksi jäi myöskin Huuhanmäen vaihe, sillä 1939 Talvisodan alkaessa muodostettiin rykmentistä osia 3. Prikatin II Pataljoonaan, JR 34:ään ja JR 36:een. Esitykseni alussa mainitsinkin jo, että JR 34 tuli sodan päätyttyä Kontiorantaan. Viipurin Rykmentin viimeinen päiväkäsky annettiin 31. 8. 1940.

Kun Jatkosota aikanaan päättyi, tuli varuskuntaan Rukajärvellä taistellut JR 10. Tämän joukon nimi muutettiin myöhemmin JR 3:ksi ja se edelleen vuonna 1948 JP/JR 3:ksi. Everstiluutnantti Järventauksen ollessa komentajana oli joukon nimi JP 5. Nykyisen historiallisen nimensä sai pataljoona 1. 1. 57.

Edellä esitetty lyhyt katsaus osoittaa, että perinnejouk-

kojemme tie ei ole ollut ainakaan helppo. Päiväkäskestä voidaan lukea muun muassa asevelvollisia kielletyn kulke-
masta, heikosta jalkinetilanteesta johtuen, paljain jaloin
kasarmialueen ulkopuolella ja sienien sekä marjojen poi-
mimisen olleen tärkeää ruokavalion parantamiseksi. Oman
lukunsa muodostavat raskaat sotaretket.

Tänään tekee Karjalan jääkäripataljoona työtään hyväis-
sä olosuhteissa. Harjoitusalueet ovat hyvät, samoin myös
majoitusolosuhteet, joskin suuret ikäluokat ovat pakosta-
kin johtaneet ylimajoitukseen. Aseistus ja varustus on jat-
kuvasti parantunut, puutteitakin on, kuten armeijallamme
aina on ollut. Erilaisin järjestelytoimenpitein pyritään näis-
tä kuitenkin selviämään. Varusmiesten määrä on jatkuvasti
lisääntynyt vaihdellen eri vuosina 1 000—1 400 välillä, ol-
len tänä vuonna suurin. Kantahenkilöstön suhteen on ti-
lanne vastaavina vuosina pysynyt suunnilleen samana. Tar-
peellisia lisävirkoja ei ole saatu.

Kouluttajaa kohti tulevan koulutettavien määrän jatkuvasti
lisääntyessä on henkilöstö joutunut yhä kovemmalle.
Siviilityöntekijäin määrä on vastaavan aikana pysynyt suun-
nilleen samana eli 40 tienoilla ja ruokalassa työskentele-
viä on ollut 13 jo 8 vuoden ajan.

Pataljoonan tärkeimpiä koulutuspaikkoja on RAUK. Sen
oppilasmäärä on myös vuosi vuodelta kasvanut, koulutta-
jahenkilökunnan määrän silti pysyessä samana. Tarpeel-
linen lisävoima on otettakin esikunnasta ja kompanioista.

Moottoriajoneuvot kuuluvat olennaisena osana pataljoon-
nan elämään. Sekä kantahenkilöstö että varusmiehet pitäisi
opettaa niiden käyttöön taistelukentällä, lepovaiheessa
sekä talviolosuhteissa. Nämä seikat vaativat ehdottomasti
erikoisopetuksen, vaikka melkein joka mies ajaakin tänä
päivänä autoa. On valitettavaa, että erityisesti traktorikan-
ta on mennyt olemattomaksi.

Entä millaisia ovat sitten tämän päivän jääkärit. Usein
kuulee sanottavan, että »suuret sotaherrat» kehuvat varus-
miehiä liikaa. Totuus lienee kai se, että jääkäri malli -68
ei ole yhtä ärhäkkä ja preussilaisen riipeä kuin jääkäri
malli -38 -39.

Suhde ryhmänjohtajien ja jääkäreiden välillä ei myös-
kään ole yhtä tiukka kuin ennen Talvisotaa ja muitakin
eroavaisuuksia voitaisiin luetella.

Mutta tämän päivän jääkäri on avokateinen, palvelus-
altis hyvän kouluttajan käsissä, usein hyvin monitaitoinen,
myönteisesti kasarmin olosuhteisiin suhtautuva, sitkeä ja

yleensä kuriin alistuva, aina hyvää järjestystä kaipaava. Tä-
män päivän jääkäriin eivät ainakaan täällä Pohjois-Kar-
jalassa ole sotilaallisuutta ja kuria alentaneet viikonlop-
puvapaat, siviilipuvun käyttöoikeus ja tervehtimisessä voi-
maan tulleet helpotukset. Rangaistustilastojen myönteinen
kehittyminen voitaneen katsoa erääksi tämän seikan osoit-
tajaksi, vuonna -60 16 %, vuonna -65 14 % ja vuonna -67
9 %.

Maamme kaikissa joukko-osastoissa, kuten Karjalan
Jääkäripataljoonassakin tehdään, uskallan sanoa, lujasti
työtä hyvien taistelijoitten, mutta myöskin hyvien kansalais-
ten kouluttamiseksi ja kasvattamiseksi. Kouluttajahenkilös-
tö ansaitsee julkisen tunnustuksen uhrautuvasta ja pyy-
teettömästä työstään. Ehkäpä emme useinkaan tule aja-
telleeksi nuoren kouluttajan tai komppanianpäällikön työ-
päivää: aamulla kello 6.00 valvomassa aamutoimia, sitten
pakkasessa, sateessa tai pimeässä kouluttamassa poikia
aamu- ja iltapäivän ja ainakin kerran viikossa myös iltai-
sin. Vastuu on joka hetki suuri, virheitä ei saa tulla am-
munnoissa, harjoittelussa eikä kuntolenkillä. Kun tätä työ-
tä tekee vuosikausia, ei voi muuta kuin kiittää näitä uuras-
tasia.

Huollon henkilöstö luonnollisesti kantaa oman taakkansa
ja tuntee vastuunsa, mikä myöskään ei useimmiten ole
vähäinen. Kiitos kuuluu myös heille.

Varuskunnan elämä jatkuu, intoa tarvitaan ja sitä näyt-
tää myös riittävän. Kunnahan saisimme Ylämyllyllä olevan
1. Jääkärikomppanian Kontiorantaan, uusia traktoreita 10
—15 kappaletta, kuntotalon uimahalleineen, jolla näissä
oloissa olisi suuri merkitys poikien vapaa-ajanvietossa ja
kunnan kohottajana, sekä nuoret kouluttajamme peruskou-
lutetuiksi, olisivat vallitsevat hyvät olosuhteet mainiot. Ru-
okalamme uudistus, mikä on jo näköpiirissä sekä sotilas-
kodin laajennus varusmiesten vapaa-ajanvieton eri mahdol-
lisuuksien lisäämiseksi ja yhä joustavamman palvelun ai-
kaansaamiseksi, ovat vielä mainitsemisen arvoisia toivei-
tamme.

Maakunnan tuki tänään on meitä auttamassa ja innoit-
tamassa ja tavallaan vaatimassa meitä yhä parempiin suo-
rituksiin. Ja eiköhän Pohjois-Karjalassa säily isiltä peritty
tahto ja halu maanpuolustusasioiden hoitamiseksi tällä
maan kolkalla seuraavienkin miespolvien aikana, joten
tässäkin mielessä voimme katsoa turvallisin mielin tu-
levaisuuteen.

Pajarinen
& KUMPP.

Pankkitalo, puh. 23 360
Kauppakatu 24, puh. 22 124

**ATRIA-LENKKI, jokapäivän
lenkki**

LIHAKUNTA

Kähkönen oy
PUKINETALO

JOENSUU

OY WILH-SCHAUMAN AB

JOENSUU

